

Accountantsverslag 2017 Gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink

Eindhoven, 6 april 2018

Aan het algemeen bestuur
van de gemeenschappelijke regeling

Reiniging Blink

Postbus 252

5700 AG HELMOND

Onderwerp:
Accountantsverslag 2017

Datum:
6 april 2018

Behandeld door:
drs. M.A.R. Lamers RA
088 288 4106

Ons kenmerk:
3114545290/2018.041440/RVB

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Onlangs hebben wij de accountantscontrole afgerond van de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink. Deze controle heeft tot doel het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid van deze jaarrekening en het rechtmatig handelen van uw gemeenschappelijke regeling overeenkomstig de bepalingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. In aansluiting op deze controle doen wij u hierbij het accountantsverslag toekomen. In dit verslag brengen wij, de belangrijkste aspecten van de jaarrekening en onze werkzaamheden onder uw aandacht.

Volledigheidshalve benadrukken wij dat dit verslag door ons is opgesteld voor uw informatie en niet zonder onze uitdrukkelijke toestemming geheel of gedeeltelijk aan derden ter beschikking mag worden gesteld. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink.

Het concept van het accountantsverslag is op 5 april 2018 besproken met uw directeur. Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn en zijn graag bereid de inhoud van dit verslag persoonlijk toe te lichten en uw eventuele vragen te beantwoorden.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. J.J. Zuidema RA

Inhoudsopgave

1.	Managementsamenvatting	3
2.	Jaarrekening 2017	5
	2.1 Verslaggeving	5
	2.2 Resultaat	5
	2.3 Vennootschapsbelasting	5
3.	Rechtmatigheidscontrole	7
	3.1 Begrotingscriterium	7
	3.2 Misbruik en oneigenlijk gebruik	7
	3.3 Schatkistbankieren	7
	3.4 Normenkader	8
4.	Governance	9
	4.1 Opdracht	9
	4.2 Controleaanpak	9
	4.3 Controleverklaring	10
	4.4 Administratieve organisatie en interne beheersing	10
	4.5 Proces controle jaarrekening	15
	4.6 Wet normering topinkomens	15
	4.7 Geautomatiseerde gegevensverwerking	16
	4.8 Fraude	16
	4.9 Onafhankelijkheid	17
	4.10 Onze communicatie met management	17
	4.11 Cyberrisicoanalyse	18

1. Managementsamenvatting

De jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink (hierna: GR Blink) is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. In deze managementsamenvatting geven wij de belangrijkste aspecten van deze jaarrekening en onze werkzaamheden voor u weer. Voor een volledige en meer gedetailleerde toelichting verwijzen wij u naar de hoofdstukken 2 tot en met 4 van dit accountantsverslag.

- De GR Blink verantwoordt over 2017 een budgetneutraal resultaat in lijn met de begroting 2017.
- Naar aanleiding van onze controle komen wij tot de conclusie dat de jaarrekening 2017 van de GR Blink de grootte en de samenstelling van het eigen vermogen per 31 december 2017 en het resultaat over 2017 getrouw weergeeft. De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de van toepassing zijnde verslaggevingsvoorschriften, zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarbij de door de GR Blink gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling consistent zijn toegepast. Indien de jaarrekening 2017 van de GR Blink ongewijzigd wordt vastgesteld, zullen wij deze voorzien van een goedkeurende controleverklaring.
- Het jaarverslag 2017 van de GR Blink voldoet aan de inrichtingseisen van het BBV en is verenigbaar met de jaarrekening over dit boekjaar.
- Wij hebben geconstateerd dat op verschillende programma's een begrotingsoverschrijding heeft plaatsgevonden. Deze kostenoverschrijdingen worden gedekt door de bijdragen van de deelnemende gemeenten en zijn toegelicht in de jaarrekening. Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden die van invloed zijn op ons oordeel.
- Wij hebben geconstateerd dat er niet voldaan is aan de regelgeving omtrent schatkistbankieren. Deze tekortkoming telt als "niet-financiële" rechtmatigheidsfout mee in ons accountantsoordeel. Deze tekortkoming heeft overigens geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.
- De administratieve organisatie en interne beheersing van GR Blink in de voor de jaarrekening relevante processen voldoet in opzet en bestaan aan de daaraan vanuit onze controle te stellen eisen. In paragraaf 4.4 hebben wij onze observaties op het gebied van de bedrijfsvoering en interne beheersing opgenomen. In aansluiting op de uitkomst van een interne evaluatie binnen GR Blink met het algemeen bestuur zijn het afgelopen jaar eerste acties in gang gezet om enerzijds de governance te versterken en anderzijds de bedrijfsvoering te professionaliseren. De basis hiervoor is het Strategisch Meerjarenplan 2018-2022, in 2017 vastgesteld door het algemeen bestuur.

- De bezoldiging van de directeur en de leden van het algemeen en dagelijks bestuur over 2017 evenals de informatieverstrekking hieromtrent in de jaarrekening voldoen aan de bepalingen van de Wet normering topinkomens.
- Onze controle heeft geen bevindingen dan wel aandachtspunten omtrent de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking naar voren gebracht. De conclusie is onder voorbehoud van de afwikkeling van onze werkzaamheden bij Suez op 5 april 2018 ten aanzien van de voor onze controle relevante IT-elementen.
- De accountantscontrole van de jaarrekening is er niet op gericht om fraudes of onregelmatigheden binnen GR Blink te detecteren. Volledigheidshalve vermelden wij dat onze werkzaamheden geen aanwijzingen hiervoor hebben opgeleverd en wij ook geen meldingen hiertoe hebben ontvangen.
- Wij hebben gedurende het afgelopen boekjaar geen werkzaamheden verricht die een bedreiging vormen voor onze onafhankelijkheid als controlerend accountant van gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink.

2. Jaarrekening 2017

2.1 Verslaggeving

De jaarrekening 2017 van GR Blink is, evenals voorgaande jaren, opgesteld op basis van de verslaggevingsvoorschriften zoals vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Wij hebben vastgesteld dat de hierbij toegepaste grondslagen van waardering en resultaatbepaling consistent zijn toegepast. De jaarrekening 2017 van GR Blink bestaat uit de balans per 31 december 2017, de staat van baten en lasten over 2017 inclusief een toelichting op zowel de balans als de exploitatierekening. De jaarrekening voldoet hiermee aan de in het BBV gestelde verslaggevingsvereisten.

2.2 Resultaat

De rekening van baten en lasten over 2017 sluit met een saldo van nihil. De kosten worden volledig doorberekend in de gemeentelijke bijdragen (realisatie 2017 € 12.586.033 ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2017 € 11.191.718). De kosten (en bijdragen) zijn in 2017 gestegen met 54% ten opzichte van 2016, met name als gevolg door dienstverlening aan de per 1 augustus 2017 tot de regeling toetredende gemeente Heeze-Leende. Op de individuele programma's zijn zowel voordelige als nadelige afwijkingen aanwezig.

Voor een nadere toelichting op de afwijking tussen de realisatie en de begroting verwijzen wij naar hoofdstuk 7 van de jaarrekening waarin een nadere analyse van deze verschillen is opgenomen.

2.3 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is GR Blink onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De GR Blink heeft in 2017 door fiscalisten een berekening laten maken, op basis waarvan voor een algehele vrijstelling van Vpb wordt geopteerd. Alvorens de aangifte vennootschapsbelasting wordt ingediend, heeft GR Blink in 2017 de fiscale positie door externe belastingadviseurs verder laten onderzoeken voor GR Blink en Personeel B.V. De uitkomst van dit onderzoek is opgenomen in de conceptrapportage d.d. 8 januari 2018. Hierin wordt geconcludeerd dat beide entiteiten niet-Vpb-plichtig zijn.

Voor GR Blink geldt dat zij belastingplichtig wordt voor zover zij een onderneming in fiscale zin drijft. GR Blink heeft in 2017 geen fiscale winsten behaald, omdat er kostendekkend is geopereerd. GR Blink drijft derhalve geen fiscale onderneming in 2017 en is daarmee niet belastingplichtig. Personeel B.V. verricht in beginsel alleen activiteiten ten aanzien van gemeenschappelijke regeling Reiniging BLINK, waardoor de quasi-inbestedingsvrijstelling van toepassing is. Personeel B.V. verricht haar diensten in 2017 op kostprijsbasis, waardoor geen fiscale winst wordt behaald.

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling waarop de jaarrekening is opgesteld, zijn consistent toegepast.

In 2017 zijn de kosten (en bijdragen) met 54% gestegen ten opzichte van 2016, met name door toetreding van gemeente Heeze-Leende.

De GR Blink heeft door fiscalisten een berekening laten maken, op basis waarvan voor een algehele vrijstelling van Vpb wordt geopteerd.

Uit onze jaarrekeningcontrole 2017 komen geen bevindingen naar voren die tegenstrijdig zijn met de uitkomst van de conceptrapportage van de fiscalisten. De veronderstellingen die aan deze algehele vrijstelling ten grondslag liggen dienen nog wel definitief te worden afgestemd met de Belastingdienst. Deze toelichting staat opgenomen in de paragraaf 'niet uit de balans blijvende verplichtingen' in de jaarrekening 2017. Wij onderschrijven tot slot (de noodzaak) tot opvolging van de in de conceptrapportage opgenomen adviezen:

- *Nadrukkelijk schriftelijk vast te leggen, bijvoorbeeld in een separate overeenkomst dat GR Blink en Personeel B.V. op kostenbasis werkzaam zijn en derhalve geen winsttopslag in rekening brengen.*
- *Uitvoeren jaarlijkse beoordeling of GR Blink dan wel Personeel B.V. fiscale winsten verwachten. Indien dit het geval zou zijn, dient te zijner tijd te worden beoordeeld of de hiervoor genoemde wettelijke vrijstellingen kunnen worden toegepast. Het vastleggen van deze jaarlijkse toets in een interne procedure.*
- *De hiervoor opgenomen conclusies ter goedkeuring voor te leggen aan de Belastingdienst, ten einde zekerheid te krijgen over uw fiscale positie.*
- *In de conceptrapportage is de tussentijdse toetreding in 2017 van gemeente Heeze-Leende tot GR Blink niet inhoudelijk beoordeeld door de externe belastingadviseurs. De verwachte gevolgen voor de vennootschapsbelastingpositie van gemeenschappelijke regeling Reiniging worden als beperkt ingeschat. GR Blink wordt uitdrukkelijk verzocht om dit nader te onderbouwen.*

3. Rechtmatigheidscontrole

3.1 Begrotingscriterium

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden welke van invloed zijn op ons oordeel.

Het begrotingscriterium is nader uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2017 van de Commissie BBV. Hierbij is het van belang dat lastenoverschrijdingen per definitie onrechtmatig zijn, doch dat niet alle lastenoverschrijdingen in het rechtmatigheidsoordeel betrokken hoeven te worden. Bepalend hierbij is of het algemeen bestuur ter zake nader beleid heeft vastgesteld. Wij hebben geconstateerd dat op verschillende programma's een begrotingsoverschrijding heeft plaatsgevonden. Hoewel deze overschrijding per definitie onrechtmatig is, wordt deze niet betrokken in ons rechtmatigheidsoordeel daar de kostenoverschrijdingen geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Het bestuur dient deze kostenoverschrijdingen nog te autoriseren door middel van vaststelling van de jaarrekening.

3.2 Misbruik en oneigenlijk gebruik

Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Dit criterium ziet op het samenstel van maatregelen binnen GR Blink om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot bevindingen ter zake.

3.3 Schatkistbankieren

Evenals voorgaande jaren constateren wij dat er niet voldaan wordt aan schatkistbankieren. Deze tekortkoming telt als "niet-financiële" rechtmatigheidsfout mee in ons accountantsoordeel, en heeft geen gevolgen voor onze controleverklaring.

Vanaf eind 2013 is schatkistbankieren verplicht voor decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat overtollige middelen boven de voor uw gemeenschappelijke regeling geldende drempel van € 250.000 moeten worden afgestort naar het Rijk. Uw gemeenschappelijke regeling heeft in 2017 (in lijn met voorgaande jaren) niet aan deze regelgeving voldaan. Deze tekortkoming telt als "niet-financiële" rechtmatigheidsfout mee in ons accountantsoordeel, en heeft geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring. Zoals in ons accountantsoordeel 2016 is opgenomen heeft GR Blink in 2016 de mogelijkheden tot automatische afroaming in het betaalpakket gezien. Aangezien dit technisch niet mogelijk bleek te zijn, is vanaf 2016 een handmatige controlemaatregel ingevoerd. Deze maatregel laat onverlet dat het bijna onmogelijk is om handmatig de afroaming van het saldo continu te bewaken.

Wij adviseren u om de beoogde aanpassingen vanuit het Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 door te vertalen naar een actualisatie van de financiële verordening.

3.4 Normenkader

Gemeenschappelijke regelingen dienen ten behoeve van de accountantscontrole minimaal een volledig normenkader op te stellen. In dit normenkader wordt specifiek aangegeven welke onderdelen van rechtmatigheid door de accountant getoetst dienen te worden.

Door het bestuur is op 31 mei 2006 financiële verordening vastgesteld. De op 13 februari 2006 vastgestelde verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet maken hiervan deel uit. Hiermee is voldaan aan de minimale vereisten op het gebied van rechtmatigheid. Gedurende 2017 hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in de voor de GR Blink geldende wet- en regelgeving, waardoor het hiervoor genoemde normenkader tevens is toegepast bij de accountantscontrole op de jaarrekening 2017.

Wij adviseren u om de beoogde aanpassingen vanuit het Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 door te vertalen naar een actualisatie van de financiële verordening.

4. Governance

4.1 Opdracht

De opdracht tot controle van de jaarrekening van GR Blink is niet gewijzigd.

Onze opdracht tot controle van de jaarrekening 2017 van de GR Blink is bevestigd in de ondertekende opdrachtbevestiging. Het doel van deze controle is te onderzoeken of deze jaarrekening het vereiste inzicht geeft, overeenkomstig de van toepassing zijnde voorschriften volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De uitkomst van ons onderzoek, dat wij hebben afgerond op de datum van dit accountantsverslag, maken wij kenbaar door middel van een controleverklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en het rechtmatig handelen van de gemeenschappelijke regeling.

4.2 Controleaanpak

Wij voeren onze controle uit in overeenstemming met de bepalingen die hieromtrent in de wet- en regelgeving zijn opgenomen.

Kader stellend voor onze controlewerkzaamheden zijn het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna: WNT). De werkzaamheden die wij tijdens onze controle verrichten zijn afhankelijk van onze oordeelsvorming, met inbegrip van de inschatting van het risico dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschatting nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschatting heeft evenwel niet tot doel een oordeel te geven over de interne beheersing als geheel. Vandaar dat onze analyse en evaluatie beperkter is dan dat deze zou zijn geweest bij een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing en derhalve niet alle hierin vervatte tekortkomingen bestrijkt.

De materialiteit ten aanzien van getrouwheids- en rechtmatigheidsfouten is bepaald op € 125.000. De materialiteit ten aanzien van rechtmatigheidsonzekerheden is bepaald op € 375.000. Beide materialiteiten zijn berekend conform het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, en bedragen respectievelijk 1% en 3% van de verantwoorde lasten over 2017. Voor de controle op naleving van de WNT hanteren wij een lagere materialiteit, gebaseerd op het controleprotocol WNT.

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2017 een controleverklaring te verstrekken met een goedkeurend oordeel ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid.

4.3 Controleverklaring

Aangezien wij van oordeel zijn dat de jaarrekening 2017 van GR Blink een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing WNT, zijn wij voornemens deze jaarrekening van een controleverklaring met een goedkeurend getrouwheidsoordeel te voorzien indien de jaarrekening 2017 GR Blink ongewijzigd wordt vastgesteld.

Daarnaast zijn wij van mening dat de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

4.4 Administratieve organisatie en interne beheersing

Naar aanleiding van onze beoordeling van de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing komen wij tot de conclusie dat de interne beheersing van GR Blink in de voor de jaarrekening relevante processen voldoende waarborgen biedt voor een betrouwbare gegevensverwerking in de jaarrekening. Uit onze controle komen geen bevindingen naar voren die duiden op een risico op een materiële fout in de jaarrekening 2017 die niet of in onvoldoende mate door de interne beheersing of onze controle wordt afgedekt.

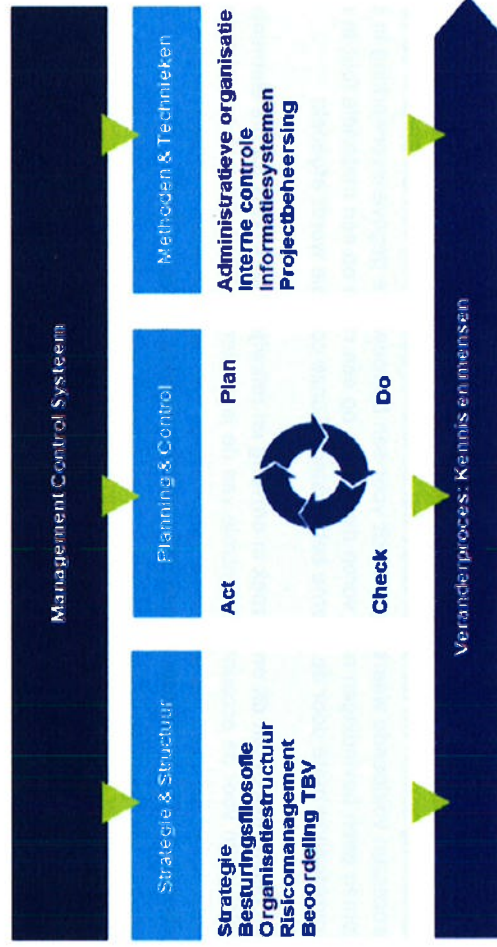
Wij benadrukken dat dit onderzoek in omvang en reikwijdte beperkt is tot die elementen van de procesbeheersing die van belang zijn voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2017. Dit laat onverlet dat wij u in aansluiting op vorig jaar, mede in het licht van het effectiever functioneren van de organisatie aandacht vragen voor inrichting en beheersing van de primaire processen binnen gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink.

In aansluiting op de uitkomst uit een interne evaluatie binnen GR Blink met het algemeen bestuur zijn het afgelopen jaar eerste ontwikkelingen in gang gezet. Daarbij is onder meer een Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 opgesteld en vastgesteld door het algemeen bestuur. Het Strategisch Meerjarenplan is de eerste stap in de beoogde doelstelling om te komen tot een robuustere organisatie die aansluiting heeft met de veranderende omgeving en behoefte van stakeholders.

Onderstaand beschrijven wij vanuit het managementcontrolsysteem de relevante ontwikkelingen voor de GR Blink als follow-up van onze bevindingen uit 2016.

De AO/IB voldoet aan de daaraan vanuit de accountantscontrole te stellen eisen. In aansluiting op de uitkomst uit een interne evaluatie GR Blink met het algemeen bestuur zijn het afgelopen jaar eerste acties tot professionaliseren van de bedrijfsvoering in gang gezet.

Het managementcontrolesysteem betreft een samenhangend systeem van maatregelen en procedures voor de besturing en beheersing van een organisatie gericht op het realiseren van de organisatiedoelstellingen evenals de verantwoording hierover aan belanghebbenden.

Wij maken daarbij onderscheid tussen de wijze waarop het management invulling heeft gegeven aan de strategie en structuur van het managementcontrolesysteem als geheel, de inrichting van de planning-en-controlcyclus en de mate van beheersing van de methoden en technieken. Het juiste samenspel van de elementen genoemd in de pijlers van het managementcontrolesysteem is essentieel om op een efficiënte wijze uw strategische doelen te kunnen realiseren.

Strategie & Structuur

Strategie

GR Blik werd in de afgelopen jaren met meerdere ontwikkelingen geconfronteerd. De gecontinueerde omzetgroei in 2017 en de intensivering van het partnership tussen deelnemende gemeenten en Suez maken de noodzaak en behoefte om te komen tot een andere diensten- en productenportfolio alleen maar groter. Het Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 geeft richting aan de verdere ontwikkeling van de financiële groei, (governance)structuur, organisatie en bedrijfsvoering.

Follow-up 2017: In aansluiting op ons accountantsverslag 2016 adviseren wij u de strategische koers vanuit het Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 concreet uit te werken in meetbare doelstellingen met een koppeling aan KPI's. Over de realisatie van de doelen en eventuele bijsturingen kan jaarlijks maar ook in tussentijdse managementrapportages en begrotingen verantwoording worden afgelegd en daarnaast kunnen eventueel nieuwe kaders worden gesteld.

Structuur en governance

Het Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 van GR Blink geeft een blauwdruk van de beoogde inrichting en doorontwikkeling van de hierin te onderkennen domeinen. Vanuit governance perspectief (gemeenten - verbonden partij GR Blink) hebben wij in ons accountantsverslag 2016 volgende aandachtsgebieden:

1. Actualisatie/herijking van de financiële verordening en hieraan gekoppeld het formaliseren van de mandaat en delegatieregeling.
2. Professionaliseren en automatiseren van de bedrijfsvoering en interne beheersing. Daarbij dient aandacht te zijn voor de scheiding van interne beheersing tussen Suez en gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink.
3. Positionering van de controller (nu gedetacheerd vanuit Suez), waarbij de controller door GR Blink wordt aangesteld én een directe lijn krijgt met DB-lid (portefeuillehouder Financiën).
4. Op termijn - in het verlengde van het bedrijfsplan - willen deelnemende gemeenten ook op kwalitatieve beleidsindicatoren (nu alleen financieel) kunnen sturen. Hier zal dan wel de P&C-cyclus van GR Blink op aangepast moeten worden (zie punt 2).

Bovenstaande aspecten moeten in de context worden gezien, dat sinds de oprichting van de GR Blink eigenlijk niet is geïnvesteerd in bedrijfsvoering en governance en door de deelnemende gemeenten alleen is gestuurd op de bijdrage per inwoner.

Follow-up 2017: Nu meer gemeenten aanhaken én er wellicht meer (ook beleidsmatig) gevraagd wordt van de GR Blink, verdient het aanbeveling de governance te versterken en de bedrijfsvoering te professionaliseren. Een nadere uitwerking van de eisen en randvoorwaarden van geleverde diensten en functionarissen (onder meer functieprofielen) tussen Suez en GR Blink is op dit moment onderhanden en wordt op korte termijn verder geformaliseerd.

Risicomanagement

(Strategische) risico's zijn binnen GR Blink nog niet formeel uitgewerkt in beleid.

Gezien de huidige (externe) ontwikkelingen en vraagbehoefte vanuit stakeholders verdient het aanbeveling strategisch risicomanagement te integreren in de planning-en-controlcyclus. Op deze wijze kan periodiek gerapporteerd worden over de ontwikkelingen en het effect van beheersmaatregelen inzake de geïdentificeerde risico's. In de (meerjaren)begroting en de tussentijdse managementrapportage kan vervolgens inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre financiële buffers toereikend zijn voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's.

In 2017 heeft op dit thema nog geen concrete opvolging plaatsgevonden.

Planning & Control

De tweede pijler van het managementcontrolmodel, Planning & Control, bevat de instrumenten die benodigd zijn om een adequaat inzicht te verkrijgen in de prestaties van gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink.

Planning en control neemt in opmaat naar de gewenste uitbreiding van diensten bij GR Blink een belangrijke plaats in en vormt in feite de kapstok waaraan de overige bedrijfsprocessen kunnen worden opgehangen. Planning en control wordt vaak voorgesteld als een cyclus van Plan, Do, Check en Act (PDCA). Om te komen tot een verdere verbetering op het gebied van planning & control zien wij mogelijkheden op de informatiewaarde van tussentijdse managementrapportages.

Managementinformatie

Om periodiek te kunnen monitoren (check) en bij te sturen (act) is adequate en betrouwbare managementinformatie benodigd. De huidige tussentijdse managementrapportage betreft een financiële rapportage waarbij een verklaring wordt gegeven voor de belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie.

Follow-up 2017: In aansluiting op ons advies uit het accountantsverslag 2016 kan de informatiewaarde van (tussentijdse) managementinformatie verrijkt worden door toevoeging van informatie over de ontwikkeling op belangrijke financiële ratio's en het benoemen van de ontwikkeling op het gebied van (kwaliteits)prestaties. De beschrijving in het jaarverslag 2017 geeft hierin al een eerste groeiscenario. Uit ons overleg met de directeur komt naar voren dat in toekomstige managementrapportages veel meer de nadruk komt te liggen op het analyseren van verschillen tussen voor- en nacaalculaties. Meer dan nu wordt daarbij explicieter onderscheid gemaakt tussen incidentele 'bijzondere' gebeurtenissen (exoten) en de meer 'reguliere' programmaresultaten.

Methoden & Technieken

Administratieve organisatie en interne controle

Teneinde inzicht te verkrijgen in de mate waarin de interne beheersingsomgeving van GR Blink bijdraagt aan een betrouwbaar gegevensverwerkend proces en een effectieve interne controle hebben wij kennis genomen van de opzet en bestaan van de AO/IB. De interne beheersingsomgeving vormt de basis voor de betrouwbaarheid van financiële informatie en verslaglegging. Wij hebben vastgesteld dat vanuit de doelstelling voor de jaarrekeningcontrole een minimale AO/IB aanwezig is. In ons accountantsverslag 2016 zijn de volgende verbetermogelijkheden opgenomen:

- Uitbreiding van de staffing op de financiële administratie waardoor taken en bevoegdheden beter worden verspreid. Op dit moment ligt de registratie (en een deel van de beheersingsmaatregelen) in handen van een medewerker financiële administratie. Daarbij geldt een groot afbreukrisico bij mogelijk vertrek, waardoor veel kennis en expertise verloren gaat.
- De taken en bevoegdheden van directie, controller en administratie kunnen nader worden uitgewerkt in een nieuw op te stellen mandaat- en procuratieregeling. De mandaatregeling moet inzicht verschaffen wie tot welk bedrag en niveau gemachtigd is om operationele en beleidshandelingen te verrichten.
- Doorontwikkeling van de automatiseringsomgeving. Een herschikking van taken en bevoegdheden en eventuele uitbreiding van het personeelsbestand in de bedrijfsvoering maakt dat de inrichting van functierechten in het systeem hierop aangepast moet worden.

Follow-up 2017: De administratieafdeling is met 0,4 fte uitgebreid. Een nadere uitwerking van de eisen en randvoorwaarden van geleverde diensten en functionarissen (onder meer functieprofielen) tussen Suez en GR Blink is op dit moment onderhanden en wordt op korte termijn verder geformaliseerd.

SMART beschrijving van interne beheersingsmaatregelen

De AO/IB van GR Blink voldoet in opzet en bestaan aan de daaraan vanuit onze controle te stellen eisen. Op dit moment zijn nog geen procesbeschrijvingen waarin schriftelijk de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen ('key controls') van de primaire bedrijfsprocessen (opbrengsten, kosten en personeel) binnen GR Blink zijn vastgelegd. Een goede interne beheersing draagt bij tot het realiseren van uw doelen. De basis voor het inzicht in en de onderbouwing van de interne beheersing is een SMART beschrijving van de (geautomatiseerde) interne beheersingsmaatregelen die GR Blink heeft getroffen voor de belangrijkste (administratieve) bedrijfsprocessen.

De conceptjaarrekening was van voldoende niveau om de controle op uit te voeren.

Een adequate en SMART beschrijving kan lean en mean worden gemaakt en bevat onder meer een weergave van de key controls die GR Blink op procesniveau en systeemniveau heeft getroffen, waarbij antwoord wordt gegeven op de zogenaamde '6 W-vragen': wie doet wat, waarom, wanneer, waarmee en met welk doel?

4.5 Proces controle jaarrekening

De controle van de jaarrekening 2017 van GR Blink is, overeenkomstig de afspraak daartoe, in februari 2018 gestart. De ons op deze datum voor controle ter beschikking gestelde conceptjaarrekening was van voldoende niveau om de controle op uit te kunnen voeren.

Ten aanzien van de aangeleverde onderbouwingen van jaarrekeningposten in het balansdossier vermelden wij dat deze voldoende was.

Voor uw inzicht verstrekken wij nevenstaand een opgave van de werkelijke en geplande tijdsbesteding van het auditteam voor de jaarrekeningcontrole 2017.

	Gebudgetteerde uren	Gerealiseerde uren
Partner	10	8
Manager	50	46
Junior manager	40	44
Staff	60	50
Totaal	160	148*

* Stand bijgewerkt tot 4 april 2018

4.6 Wet normering topinkomens

Voor het boekjaar 2017 is de Wet bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (beter bekend als de Wet normering topinkomens) van toepassing. Wij hebben, als onderdeel van onze controle, vastgesteld dat uw gemeenschappelijke regeling voor wat betreft de hoogte van de bezoldiging van de directeur en de leden van het dagelijks en algemeen bestuur voldoet aan de voorschriften van de WNT. Verder geeft de toelichting in de jaarrekening het op dit punt vereiste inzicht.

GR Blink voldoet voor wat betreft de bezoldiging en de toelichting hieromtrent in de jaarrekening aan de WNT.

Wij hebben geen bevindingen of aandachtspunten aangaande de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

4.7 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Artikel 393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt van zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen bevindingen dan wel aandachtspunten omtrent de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking naar voren gebracht. De conclusie is onder voorbehoud van de afwikkeling van onze werkzaamheden bij Suez op 5 april 2018 ten aanzien van relevante IT-elementen vanuit onze controle.

Ten aanzien van het voorgaande vermelden wij volledigheidshalve dat de accountantscontrole van de jaarrekening op zichzelf niet is gericht op de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking en daardoor niet hoeft te leiden tot bevindingen die bij een speciaal daarop gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen. Bovendien maken wij slechts in zeer beperkte mate gebruik van de geautomatiseerde gegevensverwerking van gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink, aangezien wij onze controle van de jaarrekening overwegend baseren op de in uw gemeenschappelijke regeling aanwezige brondocumenten, zoals facturen, bankafschriften en overeenkomsten.

4.8 Fraude

Het dagelijks bestuur van GR Blink is primair verantwoordelijk voor het functioneren van de interne beheersing en de kwaliteit en volledigheid van de jaarrekening. Deze verantwoordelijkheid omvat mede het voorkomen en ontdekken van fraude. Het algemeen bestuur dient er op toe te zien dat er voldoende en adequate preventieve en repressieve beheersmaatregelen zijn ingesteld om het risico op fraude zoveel mogelijk te beperken.

In het kader van de frauderisicobeheersing en de eigen verantwoordelijkheid daarin, hebben wij de ambtelijke organisatie in aansluiting op voorgaand jaar geadviseerd een frauderisicoanalyse op te stellen. Dit als basis voor een adequate fraudepreventie, -detectie en -respons.

Wij adviseren GR Blink om het onderdeel fraude te betrekken bij de doorontwikkeling van de opzet en beheersing van het algehele risicomanagementproces.

Ons onderzoek van de jaarrekening van GR Blink richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. Met dien verstande dat wij, als onderdeel van de onze controle, het risico beoordelen dat de jaarrekening als gevolg van fraude, onjuistheden of verduistering van activa, afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten. Wij hebben hiertoe het frauderisico in de planning en uitvoering van onze controle betrokken en daarbij de nadruk gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden in de jaarrekening. Met betrekking tot het voorgaande vermelden wij dat ons tijdens de uitvoering van de controle geen indicaties voor fraude zijn gebleken dan wel gemeld zijn.

Wij handhaven onze aanbeveling een frauderisicoanalyse te maken.

Onze onafhankelijkheid als accountant van GR Blink is niet in het geding geweest.

4.9 Onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) opgenomen in de 'Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant'. Deze voorschriften vormen een belangrijk onderdeel van het normenkader waaraan accountants moeten voldoen. Wij conformeren ons aan deze voorschriften en vermelden hieromtrent dat de leden van het auditteam van GR Blink hun onafhankelijkheid individueel hebben bevestigd en Deloitte geen werkzaamheden heeft verricht die (in wezen of in schijn) conflicterend zijn of kunnen zijn voor onze positie als onafhankelijk accountant van gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink.

4.10 Onze communicatie met management

Bevestigingen van het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande haar verantwoordelijkheden inzake financiële verslaggeving.

Geen meningsverschil met management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het management en de medewerkers van de vennootschap de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Voorafgaand aan ons aanblijven met management besproken belangrijke zaken

Gedurende het jaar zijn er geregeld gesprekken met het management geweest over de toepassing van verslaggevingsgrondslagen of controlestandaarden in verband met transacties die zich hebben voorgedaan, transacties die werden overwogen, of de herbeoordeling van huidige omstandigheden.

Overleg met andere accountants

Wij hebben geen kennis van eventueel formeel overleg over controle- en verslaggevingsvraagstukken dat het management in 2017 contact heeft gehad met andere accountants.

Er zijn geen bijzonderheden te melden ten aanzien van de communicatie met het management in het kader van de jaarrekening controle.

Wij adviseren u het opstellen van een cyberrisicoanalyse onderdeel te maken van het interne controlesysteem.

4.11 Cyberrisicoanalyse

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken wij met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van het internet, bedrijfsnetwerken en -applicaties hebben ook alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cybergerelateerde risico's zoals cybercrime. Als cyberrisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, uitspraken over de interne beheersing en ook de jaarrekeningcontrole.

Als onderdeel van onze controle hebben wij de directie verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van cyberrisico's in het betalingsverkeer, door onttrekken van persoonsgegevens, vertrouwelijke gegevens of Intellectual Property of door het verstoren van bedrijfsvoering.

Tijdens deze gesprekken heeft de directie aangegeven zich bewust te zijn van cyberrisico's en voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst.

Wij adviseren GR Blink om het onderdeel cyberrisico te betrekken bij de doorontwikkeling van de opzet en beheersing van het algehele risicomanagementproces.

Deloitte.

De naam 'Deloitte' verwijst naar één of meer van de volgende rechtspersonen: Deloitte Touche Tohmatsu Limited, een in Groot-Brittannië gevestigde 'private company limited by guarantee', en ieder van de memberfirms die deel uitmaken van haar netwerk. Elk van deze rechtspersonen vormt een juridisch afzonderlijke en onafhankelijke entiteit. Zie www.deloitte.com/about voor een gedetailleerde beschrijving van de rechtsvorm van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en haar memberfirms.

Deloitte is met ongeveer 5.000 medewerkers en kantoren in heel Nederland de grootste organisatie op het gebied van accountancy, belastingadvies, consultancy en financiële advisering. Deloitte Nederland is een onafhankelijke memberfirm van Deloitte Touche Tohmatsu, met 225.000 medewerkers en vestigingen in meer dan 150 landen.

© Deloitte 2018. All rights reserved.